

mgr Michalina Szurgot

PRINT PROSPECT

TEKSTYLNE POMOCE EDUKACYJNE DLA DZIECI W WIEKU PRZEDSZKOLNYM

Rozprawa doktorska pod kierunkiem dr hab. Ludwiki Żytkiewicz-Ostrowskiej

Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi

2022

CEL

- > eksperymentalne łączenie technik druku
- > wykorzystanie tekstyliów jako głównego budulca kolekcji pomocy edukacyjnych
- > realizacja wieloelementowej kolekcji z zastosowaniem szerokiej palety możliwości druku na tkaninie
- > znalezienie nowego kontekstu projektowego dla farb przemysłowych
- > edukacja emocjonalna dzieci
- > ułatwienie pracy terapeutom, wychowawcom i rodzicom

cele
projektowe i technologiczne

cele
terapeutyczno-dydaktyczne

METODOLOGIA

➤ **Odbiorcy**

- dzieci od 3 do 7 lat

➤ **Metodologia**

- literatura fachowa
- wywiady ze specjalistami

> Wybrana literatura specjalistyczna

Dziecko w wieku przedszkolnym (Danuta Chrzanowska i in.)

Terapia zabawą. Terapia przez sztukę (Maria Piszczek)

Psychologiczne problemy ilustracji dla dzieci (Irena Słońska)

Dziecko w świecie obrazów (Serge Tisseron)

*Każda niepotrzebna pomoc jest przeszkodą w rozwoju
- wprowadzenie do pedagogiki Montessori (Anna Kiesiak)*

*O roli zabawy w przygotowaniu dziecka
do dorosłego życia (Anna Brzezińska i in.)*

Zabawki w Europie. Zarys dziejów - rozwój zainteresowań (Jan Bujak)

Gry i ludzie (Roger Caillois)

*Edukacyjne znaczenie zabawek dziecięcych - ich terapeutyczne
i twórcze oddziaływanie (Małgorzata Cywińska)*

O dobrej zabawie (Maria Dunin-Wąsowicz)

*Od zabawy „na niby” do formowania tożsamości w kontekście
rzeczywistości wirtualnej (Szymon Hejmanowski)*

Edukacja wobec zmiany (Dzierżymir Jankowski)

Co dorośli o zabawce wiedzieć powinien (Małgorzata Marchewa-Pichlińska)

Dizajn dla realnego świata (Victor Papanek)

> Założenia kolekcji Print Prospect

- zabawy w grupie
- integracja wielopokoleniowa
- możliwość kreatywnego zastosowania

METODOLOGIA

> Wywiady

- psycholodzy: Marta Biernacka, Anna Ciołek, Marcin Zygmuntowicz, Anna Kall
- pedagodzy: Marta Biniek, Łucja Budzyńska
- lekarze: lek. med. Joanna Kryszczyńska
- rodzice

WSPÓŁPRACA

> Współpraca z instytucjami

- Słyszę Serce - niepubliczne przedszkole integracyjne
- Navicula - Centrum Diagnozy i Terapii Autyzmu
- Muzeum Książki Artystycznej w Łodzi

> Współpraca z firmą

- API.PL - importer maszyn i materiałów do druku

INSPIRACJE

1. Joanna Rusin, Agnieszka Czop, dywan Cars
2. Projekt Dzioopla, drewniane układanki Lis-Kura-Ziarno z serii Głodne mordki
3. Studio OdRzeczy, tekturowe moduły klocków HOCKO

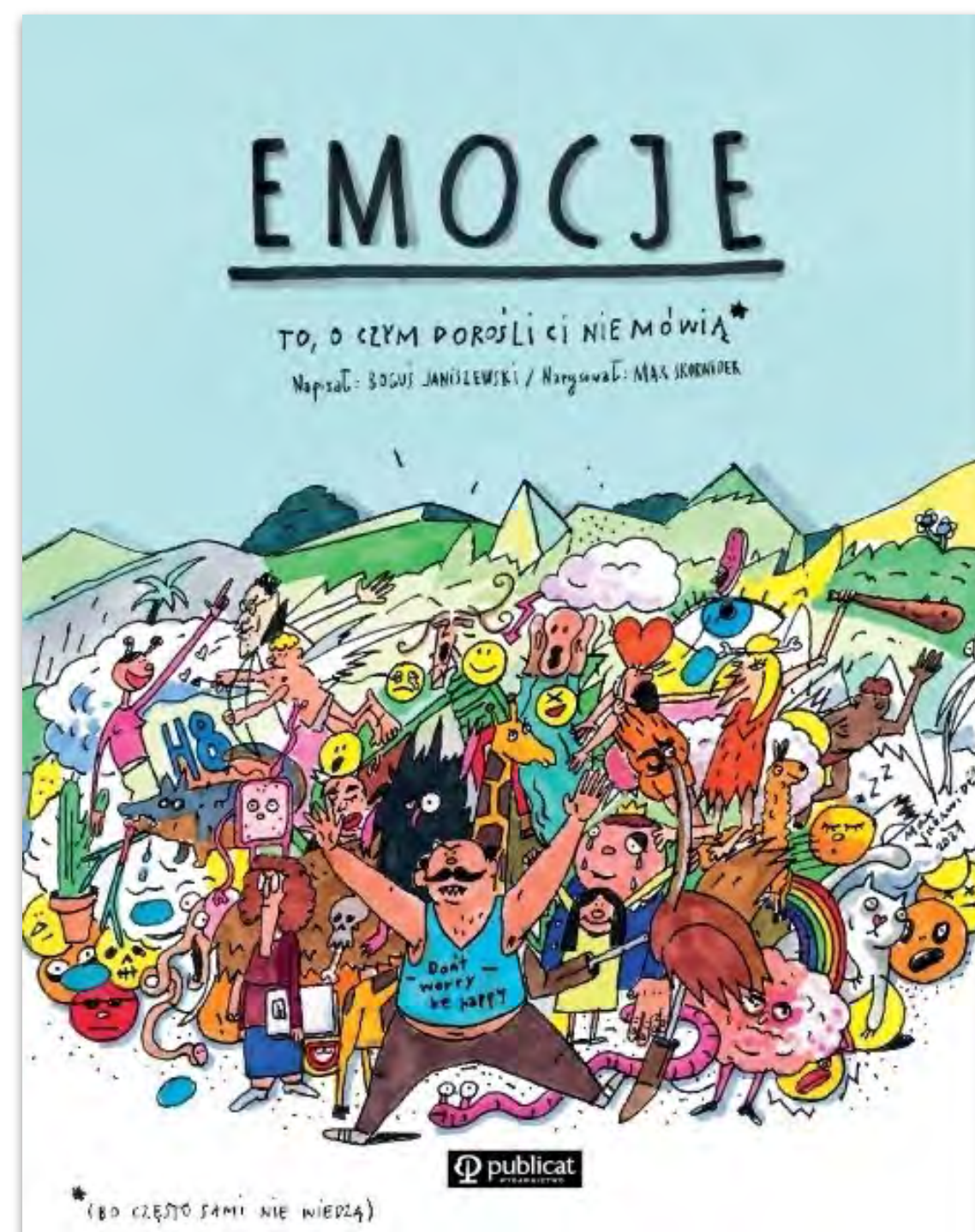

INSPIRACJE

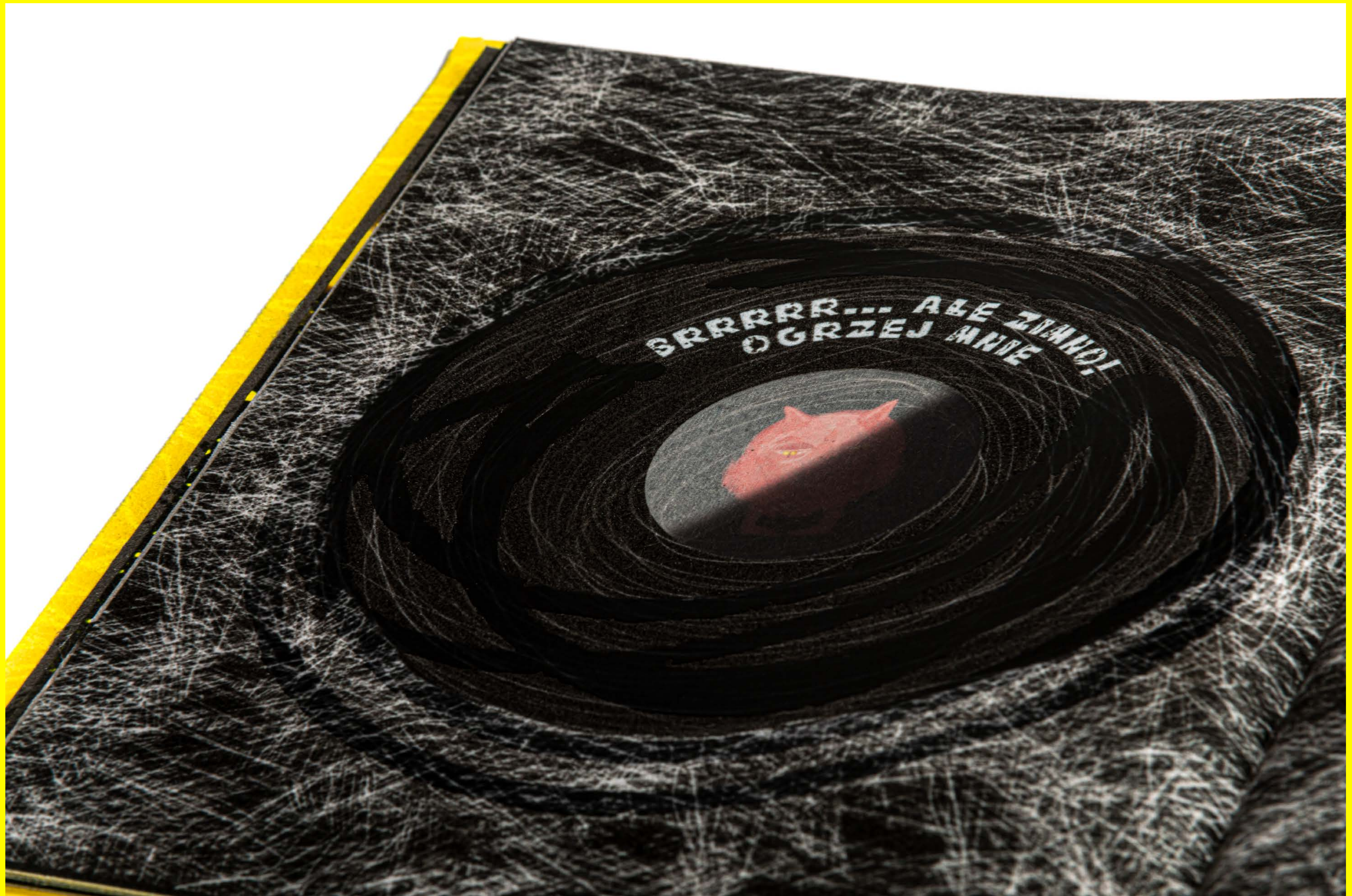
Tove Jansson, ilustracja z książki *Zima Muminków*

INSPIRACJE

1. Tina Oziewicz, Aleksandra Zajęc, *Co robią uczucia?*
2. Boguś Janiszewski, Max Skorwider, *Emocje. To, o czym dorośli ci nie mówią*
3. Jo Witek, Christine Roussey, *Moje małe strachy*

EKSPERYMENTY

Fragment książki *Dziewczynka, Trójki Kot i Pan Strach*.
Od góry: farba termochromowa po aktywacji ciepłem, na dole farba przed ogrzaniem

EKSPERYMENTY

➤ **Elementy termochromowe ogrzewać można poprzez**

- dotyk dłonią
- przytulanie
- chuchanie
- siadanie na nich (np. poduchy Pastylki)
- użycie ogrzewacza
- wykorzystanie rozgrzanego kubka
- użycie pędzla zanurzonego w ciepłej wodzie

EKSPERYMENTY

Dzięki użyciu różnych technik uszlachetniania kolekcja zawiera przyjemne w dotyku faktury.
Od lewej: folia flex łączone z mikrofibrą; od prawej: folia flock łączone z mikrofibrą

PIERWSZE SZKICE

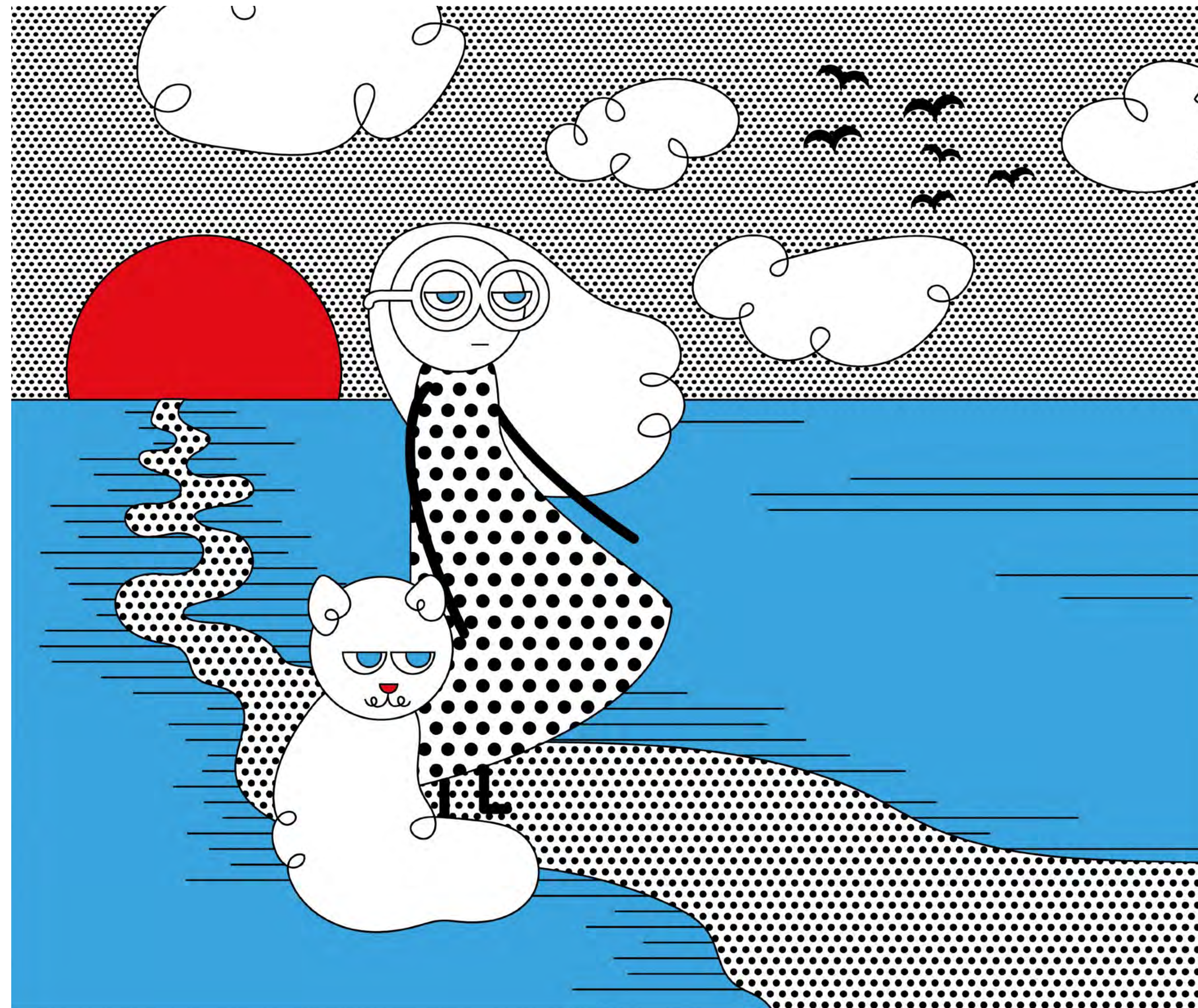

Michalina Szurgot, szkice, poszukiwania stylistyczne

PIERWSZE SZKICE

Michalina Szurgot,
poszukiwania stylistyczne do bajki *Dziewczynka, Trójki Kot i Pan Strach*

Michalina Szurgot,
poszukiwania stylistyczne do bajki *Dziewczynka, Trójki Kot i Pan Strach*

PRINT PROSPECT

TEKSTYLNE POMOCE EDUKACYJNE DLA DZIECI W WIEKU PRZEDSZKOLNYM

1. **Dziewczynka, Trójki Kot i Pan Strach** - książka
2. **Dyskuciaki** - maty
3. **Pastyłki** - poduchy
4. **Hocki-klocki** - drewniane układanki
5. **Stemplaki** - pieczątki 3D
6. **Zszywane, stemplowane** - tkaniny patchwork'owe
7. Projekty o charakterze unikatowym

KSIĄŻKA

> Materiał

- mikrofibra poliestrowa

> Techniki druku

- transfer sublimacyjny
- druk fluorescencyjny
- sitodruk

> Metody uszlachetniania

- folia flex
- folia flock
- farba termochromowa

> Cel

- edukacja emocjonalna
- integracja sensoryczna

ZAŁĄCZNIK NR 1

Opinie psychologów o książeczce „Dziewczynka, Trójki Kot i Pan Strach”

Z zawodu jestem psychologiem pracującym z dziećmi. Bajkę Pani Michaliny Szurgot „Dziewczynka, Trójki Kot i Pan Strach” oceniałam więc pod kątem swojej specjalizacji oraz z perspektywy osoby dorosłej. Dodatkowo jednak, jako mama pięcioletniej Marty, obserwowałam i zapisywałam reakcje przykładowego odbiorcy książeczki, by upewnić się, że znajdzie ona uznanie i zrozumienie także wśród dzieci.

Marta od początku żywo reagowała na pojawiające się teksty i postacie. Poczynając od dedykacji („Dla wszystkich odważnych Dziewczynek, które czasem też się boją” – przyp. autorki), wczuła się w fabułę nie tylko ze względu na główną bohaterkę. Już wtedy pojawiły się pierwsze refleksje. Marta uważa się za odważną dziewczynkę, ale przyznała, że czasem się czegoś boi. Ciekawa była Trójki Kota, a oczywisty zgrzyt anatomiczny zupełnie jej w tej fascynacji nie przeszkadzał. Fabuła wyjaśniła nam obecność dodatkowego oka, co jeszcze bardziej spodobało się dziecku (bo kot jest przecież magiczny!). Wpatrywała się w wyrazy twarzy postaci, próbowała zgadnąć, co wyraża ich mimika. Pod kątem ilustracyjnym i kolorystycznym mnie, jako osobie dorosłej, bajka wydawała się nieco mroczna, ale dziecko zupełnie nie odbierało jej w ten sposób. Najbardziej podobała się córce postać Robota Radośnika, który porozumiewał się poprzez rysunki. Dla mnie był to dodatkowy pretekst do rozmów o tolerancji, bo nie wszyscy potrafią mówić, ale każdy ma prawo się komunikować. Marta polubiła postać Robota Radośnika także ze względu na motyw plasterka (bo wszystkie pięciolatki kochają plasterki). W tej części tekstu dostrzegłam również pretekst do rozmów o ekologii - starajmy się uczyć dzieci, żeby dbać o rzeczy i je naprawiać zamiast od razu wyrzucać do kosza. Przy dłuższych opisach córce zdarzało się dekoncentrować, ale rozumiem, że książeczka jest materiałem edukacyjnym, więc jest przeznaczona do analizowania i wyjaśnienia ze strony dorosłego. Obecność opiekuna uważam tutaj za niezbędny element biorąc pod uwagę trudny temat i zadawane w trakcie lektury pytania. Podczas naszej sesji powstały poniższe dylematy:

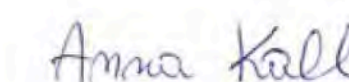
- kiedy to, co czuję jest emocją?
- co we mnie powoduje emocje?
- dlaczego te odczuwania są potrzebne, co mi podpowiadają?
- czy byłoby dobrze wcale się nie bać?
- co się dzieje, gdy boję się za bardzo?
- kto/co pomaga mi się nie bać?

Z perspektywy psychologa uważam, że omówienie czterech z sześciu podstawowych emocji jest dobrym pomysłem (omówienie wszystkich byłoby za długie i zbyt trudne dla przedszkolaka). Bajka jest spójnym i ciekawym ujęciem zagadnienia. Postać Pana Stracha i widziane z daleka Wielkie Oczy są interesującym odniesieniem do znanej metafory. Tak sformułowany morał („Strach ma tylko wielkie oczy” – przyp. aut.) daje możliwość rozmów z dzieckiem o rozmaitych sytuacjach, które często okazują się mniej straszne, niż byśmy się tego wcześniej spodziewali. W tej części zauważyłam też możliwość omówienia świata zwierząt i ich mechanizmów obronnych – małe i słabe zwierzątka często tylko straszą wyglądem, by trzymać nieprzyjaciela z daleka od siebie.

126

Doceniam w książeczce ideę wspólnej wędrówki, celu, przyjmowania do grupy, akceptacji oraz „odsamotnienia”, która jest jasna i czytelna. Wszyscy bohaterowie są ciekawi i cieszą się, że są tak różni. Motyw poznawania poszczególnych emocji, przytulania ich i włączania do grupy jest zrozumiały i konsekwentny, a opisy poparte rysunkami pobudzają dziecięcą wyobraźnię.

Anna Kall

Z perspektywy osoby dorosłej początkowo odniosłem wrażenie, że kolorystyka bajki jest nieco mroczna, choć przyznaję, że ten zabieg osobiście mi się podoba. Rozumiem także, że wynika to poniekąd ze specyfikacji użytych technik (z zastosowania czarnej farby termochromatycznej – przyp. aut.). Elementy reagujące na ciepło, to ciekawy pomysł na zaangażowanie dziecka i dodanie pewnego rodzaju „sprawczości” jego działaniom. W pierwszej chwili nie byłem przychylny stwierdzeniu, że „dziewczynka niczego się nie boi”, bo strach jest przecież pozytywny. Jednak w miarę czytania odetchnąłem z ulgą, bo główna bohaterka w efekcie poznaje i tę emocję, oswaja strach. Fabuła jest spójna, konsekwentna. Podoba mi się pewna rytmika, powtarzalność, z którą mamy do czynienia podczas spotkań z każdym „Potworkiem Emocji”. W mojej ocenie bajkę dobrze się czyta, jest pisana „lekkim piórem”, a całość spełnia funkcję edukacyjno – terapeutyczną.

Marcin Zygmuntowicz

127

> Warstwa tekstowa

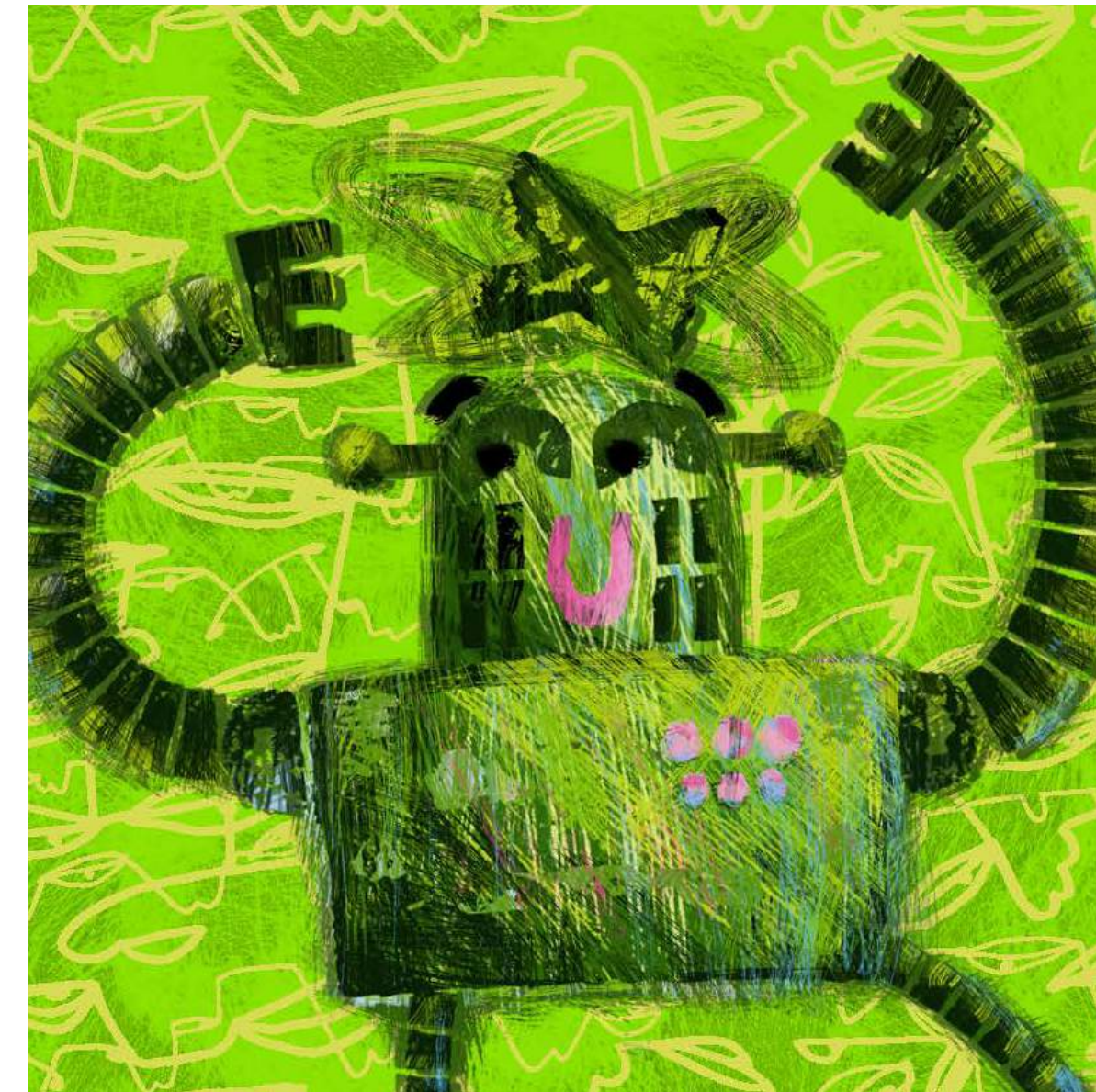
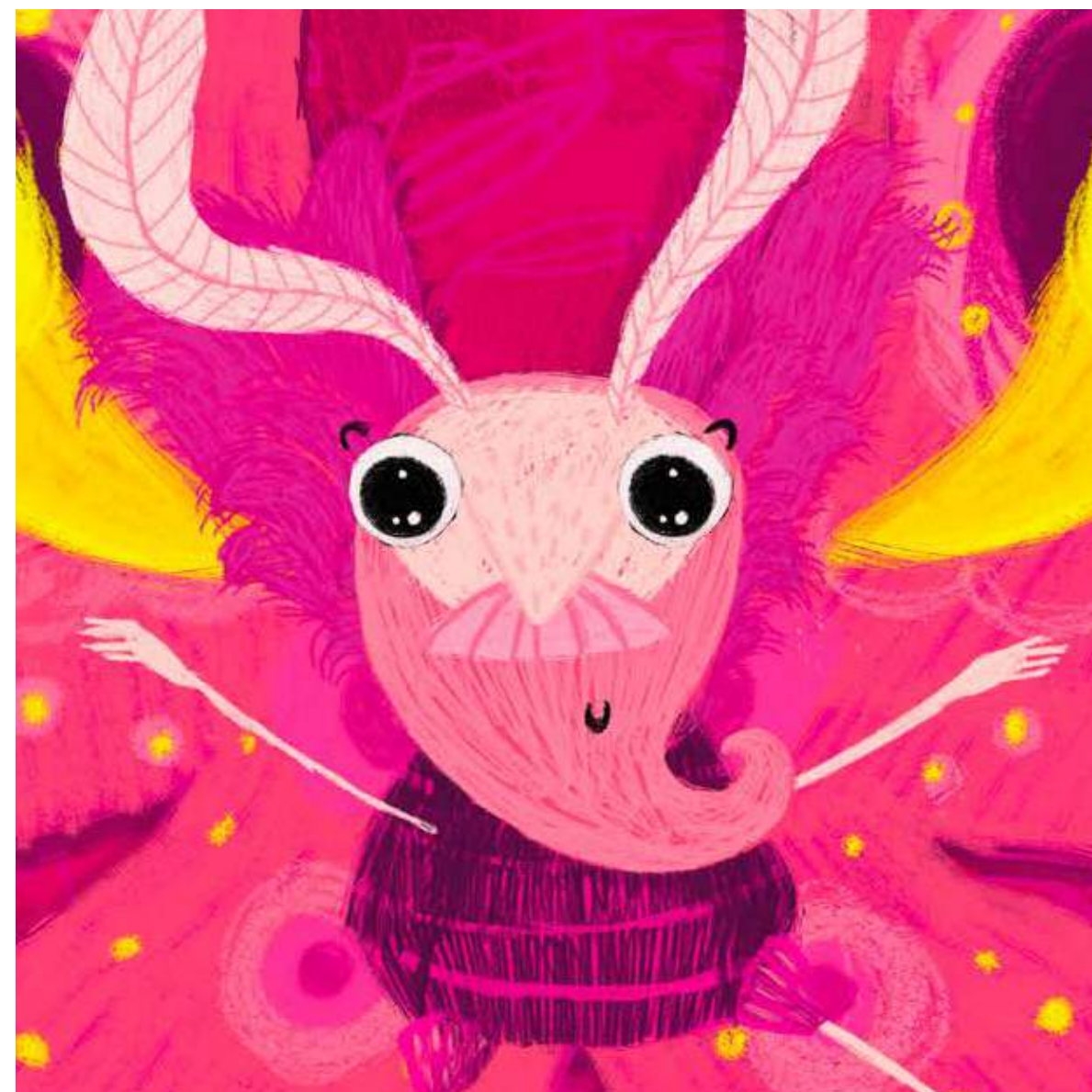
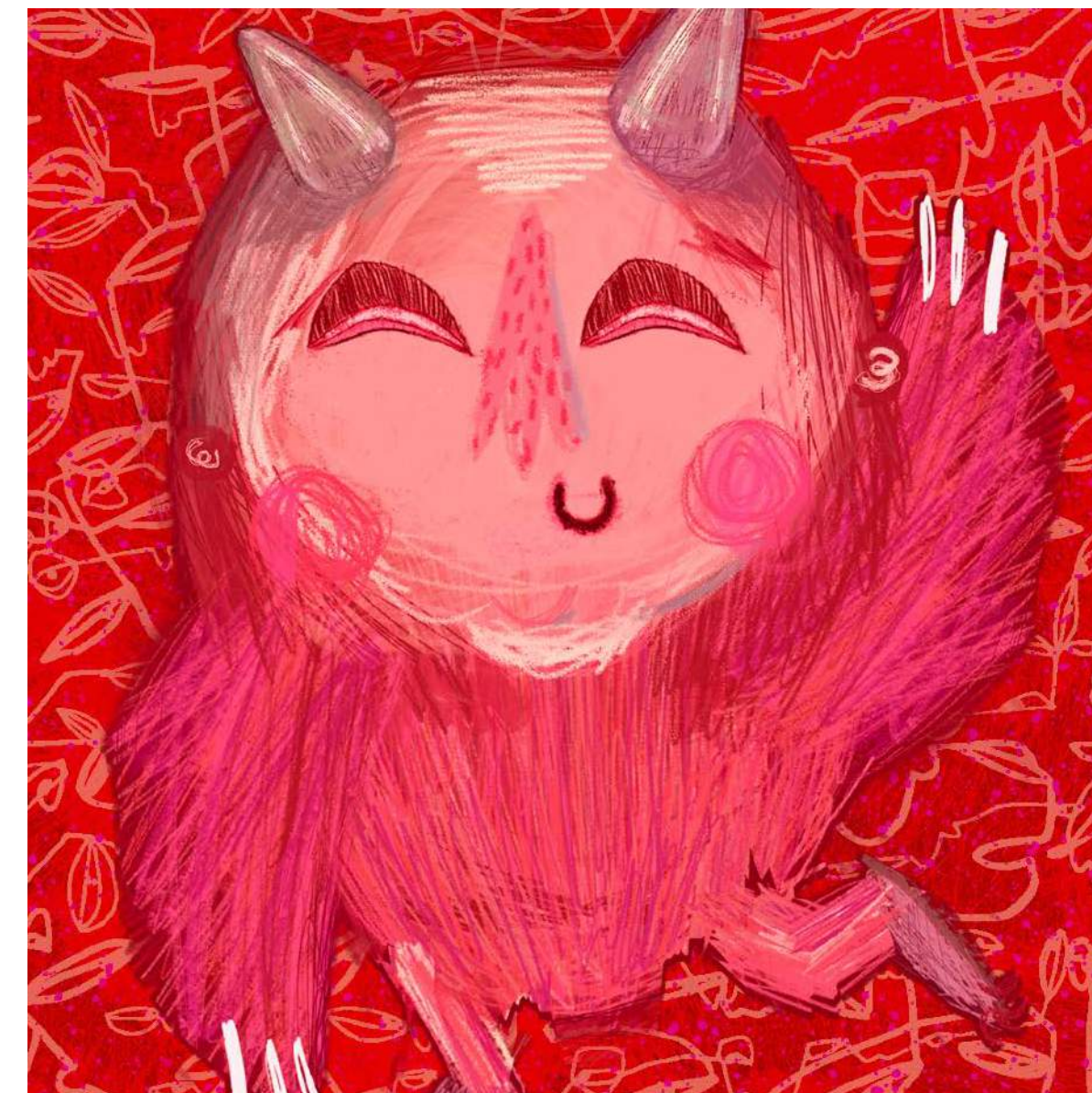
- współpraca z psycholożką Martą Biernacką
- złość, smutek, radość, strach
- recenzje psychologów: Marcin Zygmuntowicz, Anna Kall

Założenia plastyczne

1. kompozycja dynamiczna
2. nieprzytłaczająca ilość elementów
3. postać delikatnie zdeformowana
4. postać odgraniczona od tła
5. postać prosta w formie
6. kontur lekko rozedrgany
7. zawężona gama kolorystyczna

Michalina Szurgot,
Szkic, na bazie którego powstały założenia plastyczne kolekcji

U góry od lewej: postać Smuteczka - niebieska, Złośnika - czerwona.
Na dole od lewej: postać Pana Stracha - różowa, Robota Radośnika - zielona

➤ **Postacie**

- psychologia koloru

Była sobie kiedyś mała Dziewczynka.
Ale to nie była zwykła Dziewczynka.
To była Dziewczynka, która niczego się nie bała.

Pewnego wieczoru, kiedy jej rodzice poszli spać,
pocałowali w czółko i zamknęli drzwi, Dziewczynka
zobaczyła żółte światło wpadające zza okna.
Ona i jej ukochany Trójoki Kot cicho wyszli z siebie
z małego pokoiku. Musieli sprawdzić, co się dzieje.
Czuli, że za rogiem czeka na nich wielka przygoda!

Poworek kontynuował:
- Wywołuję u dzieci Smutek zawsze wtedy, kiedy wydarza się coś przynajmniej.
Dzięki mnie dzieci wiedzą, czego nie chcą i przed czym powinny się chronić, zaczynają
rozumieć też, na czym im zależy. Dzięki mnie rozumieją innych ludzi i potrafią się do nich
zbliżyć. To dorodził mi "Poworkiem", ponieważ czasem sami nie radzą sobie
z pewnymi Emocjami. Nie twierdzą, że Smutek jest łatwy do przeżywania.
Wszyscy wolimy się cieszyć, niż smuć, ale jestem dla Was bardzo ważny i potrzebny.
Wywołuję Smutek, ale nie podpowiadam, co z nim zrobić. Ludzie czasem wybierają
placz w samotności, jako sposób poradzenia sobie ze mną. Ale sam wiem, że Smutek
zyskuje większy sens, jeśli dzięki niemu szerzej porozmawiamy o swoich problemach
z kimś bliskim.
Dziewczynka w zadumie odpowiedziała:
- Tak, masz rację, Smuteczku. Znam już Twojego kolegę Złotnika, który również
wyknumcał mi jak ważne jest jego rado. Dzięki Wam zrozumiałam wagę Emocji
i jestem szczęśliwa, że mogę Was bliżej poznać. Teraz chodź z nami. Ja, Trójoki Kot
i Złotnik nie pozwolimy, żebyś coś Ci się stało. I nie bój się, Kot jest magiczny - oślepi
Wielkie Oczy, których tak się boisz. Jesteś z nami bezpieczny.
Smuteczek roześmiał się i chwycił koralik, podążając się do góry
i wyszedł na ulicę Radosną, by towarzyszyć nowym przyjaciółcom w ich wielkiej
wyprawie. Kiedy stanął obok reszty, trudno było im dostrzec jego twarz - tak był wysoki,
a jego kroki dudniły echem i wprawiały ziemię w drżenie.
Smuteczek przysiadł mocno Dziewczynkę i na słonek sekundy zobaczyła ona
świat wokół siebie na niebiesko, jakby przez niebieskie okulary. Po czym wszystko
wróciło do normy i cała grupa: Dziewczynka, Trójoki Kot, malutki Złotnik oraz wielki
Smuteczek ruszyli dalej, w stronę Wielkich Oczu.

- Co się stało Poworku, czego się boisz? - zapytała Dziewczynka.
- Dziewczynko - powiedział Poworek - zobaczyłem Wielkie Oczy! Bardzo się ich boję!
Wielkie Oczy należą do najstraszniejszego Poworka z nas wszystkich. Poworek,
który lubi być sam, nie chce towarzyszy i uważa, że strasznie niebezpieczny.
Ja nazywam się Złotnik i jestem jednym z Poworków, które wywołują Emocje. Ludzie
nazywają nas "Poworkami", ale my nie złego nam robimy. Po prostu dbamy o to, by dzieci
zawsze czuły Emocje, które są właściwe dla sytuacji, w której się znajdują. Ja, Złotnik,
wywołuję Złość. Działam zawsze wtedy, kiedy dzieje się coś wbrew woli dziecka.
Dzięki mnie dzieci uczą się, że coś może im nie odpowiadać. Dzięki mnie wiedzą,
co lubią, a czego nie. Wiedzą czego chcą i zyskują wiele energii, którą mogą właściwie
się wykorzystać. Bawę, że trudno jest im poradzić sobie z tą Emocją. Ja tylko wywołuję
Złość, ale nie podpowiadam, jak się może im nie odpowiadać. Czasem dziećmi krzyczą, kiedy
mnie poznają. Te krzyki mogą być czasem przytłaczające, bo dorodzi nie wiedzą,
jak sobie z nimi poradzić. Dlatego nazywam nas - stworzyliśmy Emocje - "Poworkami".
- Och, Poworek Emocji! To wy! Już nie raz o Was dyskutowałem. Czuję, że nie możecie
być złe. Wiedziałem, że tak naprawdę robicie coś pozytywnego. Złotniku, chodź
z nami. Ja i Trójoki Kot nie pozwolimy, żebyś coś Ci się stało. I nie bój się, Kot jest
magiczny - oślepi Wielkie Oczy, których tak się boisz. Jesteś z nami bezpieczny.
Poworek Złotnik zwał się na Dziewczynkę w radoznym śmiechu, a ona przez ułamek
sekundy zobaczyła świat na czerwono, jakby przez czerwone okulary. Po czym wszyst-
ko wróciło do normy i cała grupa: Dziewczynka, Złotnik i Trójoki Kot ruszyli dalej
w stronę Wielkich Oczu.

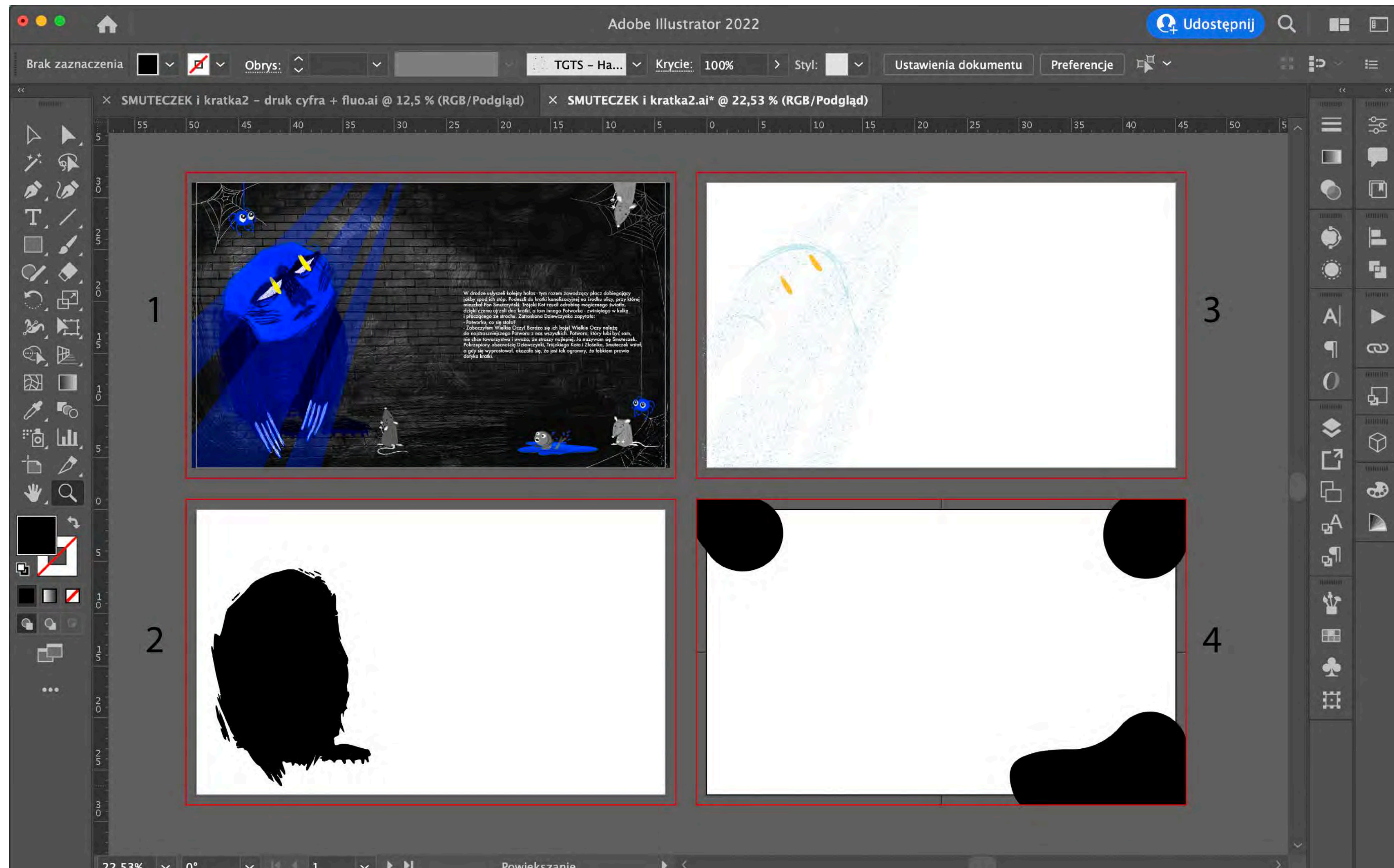
> Kolor

- ilustracje pod kątem kolorystycznym rozwijają się równoległe do fabuły

Przykładowe rozkładowki książki *Dziewczynka, Trójoki Kot i Pan Strach*

> Proces projektowy

- Adobe Photoshop
- Adobe Illustrator
- Adobe InDesign
- Procreate

Do każdej metody uszlachetniania zaprojektowałam osobne warstwy rysunku.

1. Bitmapowy rysunek z wektorową warstwą tekstową
2. Projekt miejscowego nałożenia folii flex (wektor)
3. Warstwa z kolorami fluorescencyjnymi (wektor)
4. Projekt kalki do sitodruku (wektor)

INNOWACYJNOŚĆ

- > książka złożona w całości z tkaniny
- > farba termochromowa w pomocach edukacyjnych
- > interaktywna publikacja

DYSKUJCIAKI

> Materiał

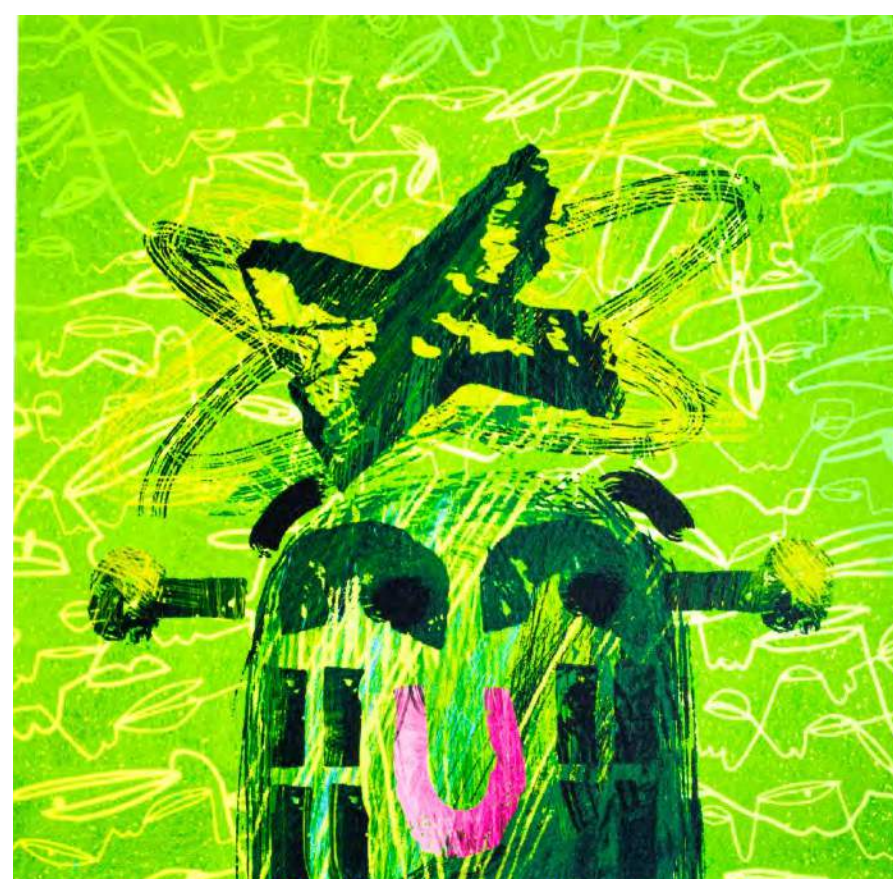
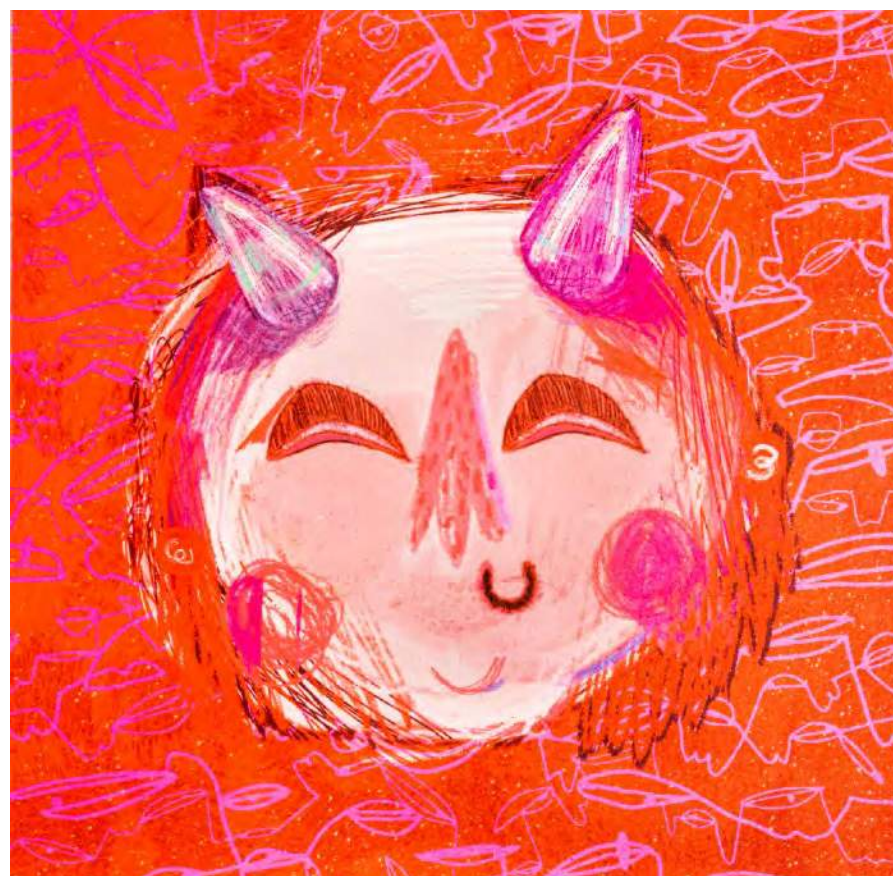
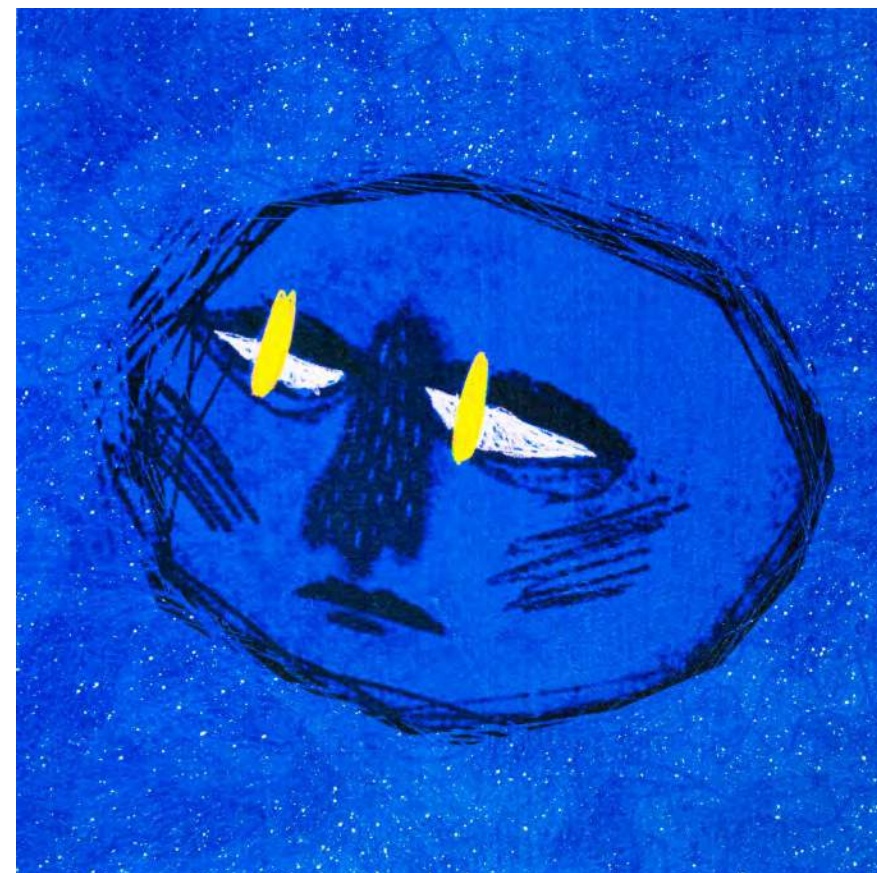
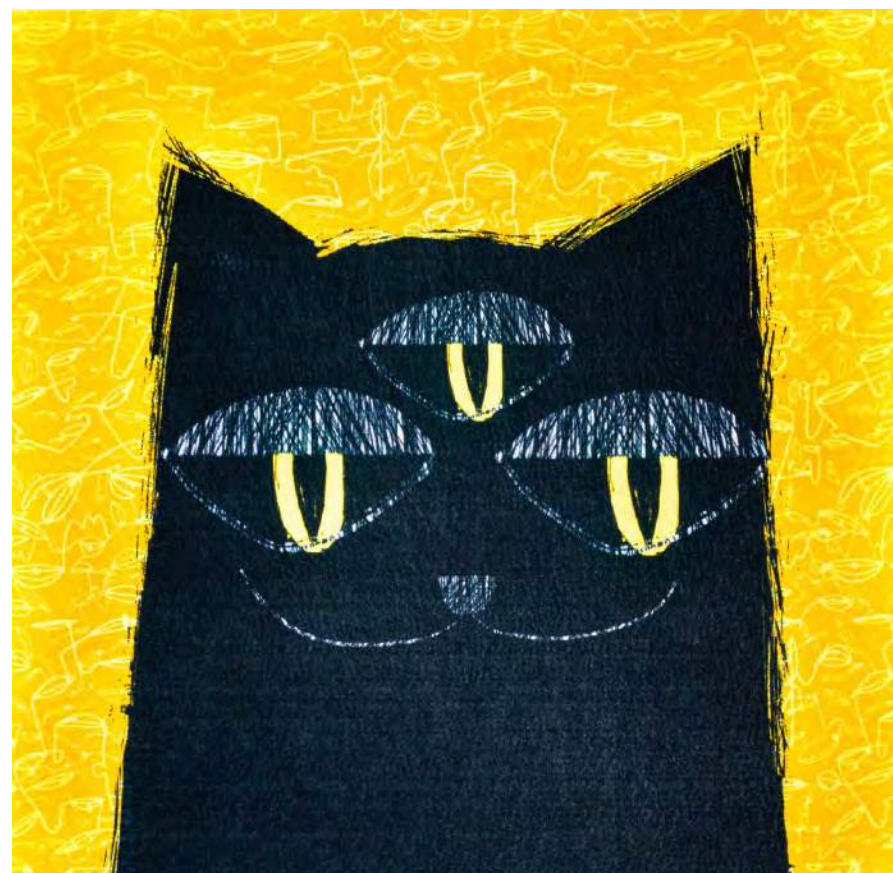
- wykładzina dywanowa

> Techniki druku

- transfer sublimacyjny
- druk fluorescencyjny

> Cel

- trening komunikacji
- nauka kolorów

Michalina Szurgot, Print Prospect - tekstylne pomoce edukacyjne dla dzieci w wieku przedszkolnym

PASTYLKI

> Materiał

- tkanina, dzianina poliestrowa
- gąbka tapicerska

> Techniki druku

- transfer sublimacyjny
- druk fluorescencyjny

> Metody uszlachetniania

- folia flock
- farba termochromowa

> Cel

- integracja sensoryczna
- ćwiczenia ruchowe
- ćwiczenia logopedyczne
- ćwiczenia cierpliwości

PASTYLKI

> Pastylki (18 poduch)

- 6 pokrytych farbą termochromową
- 6 drukowanych na pluszu
- 6 z sylwetkami postaci z folii flock

HOCKI-KŁOCKI

> Materiał

- drewno bukowe

> Techniki druku

- druk UV

> Cel

- ćwiczenia motoryki małej
- ćwiczenia skupienia
- ćwiczenia kojarzenia

HOCKI-KLOCKI

➤ Hocki-klocki

- 3 układanki drukowane dwustronnie

STEMPLAKI

➤ **Materiał**

- filament PLA

➤ **Techniki druku**

- druk 3D

➤ **Cel**

- ćwiczenie motoryki małej

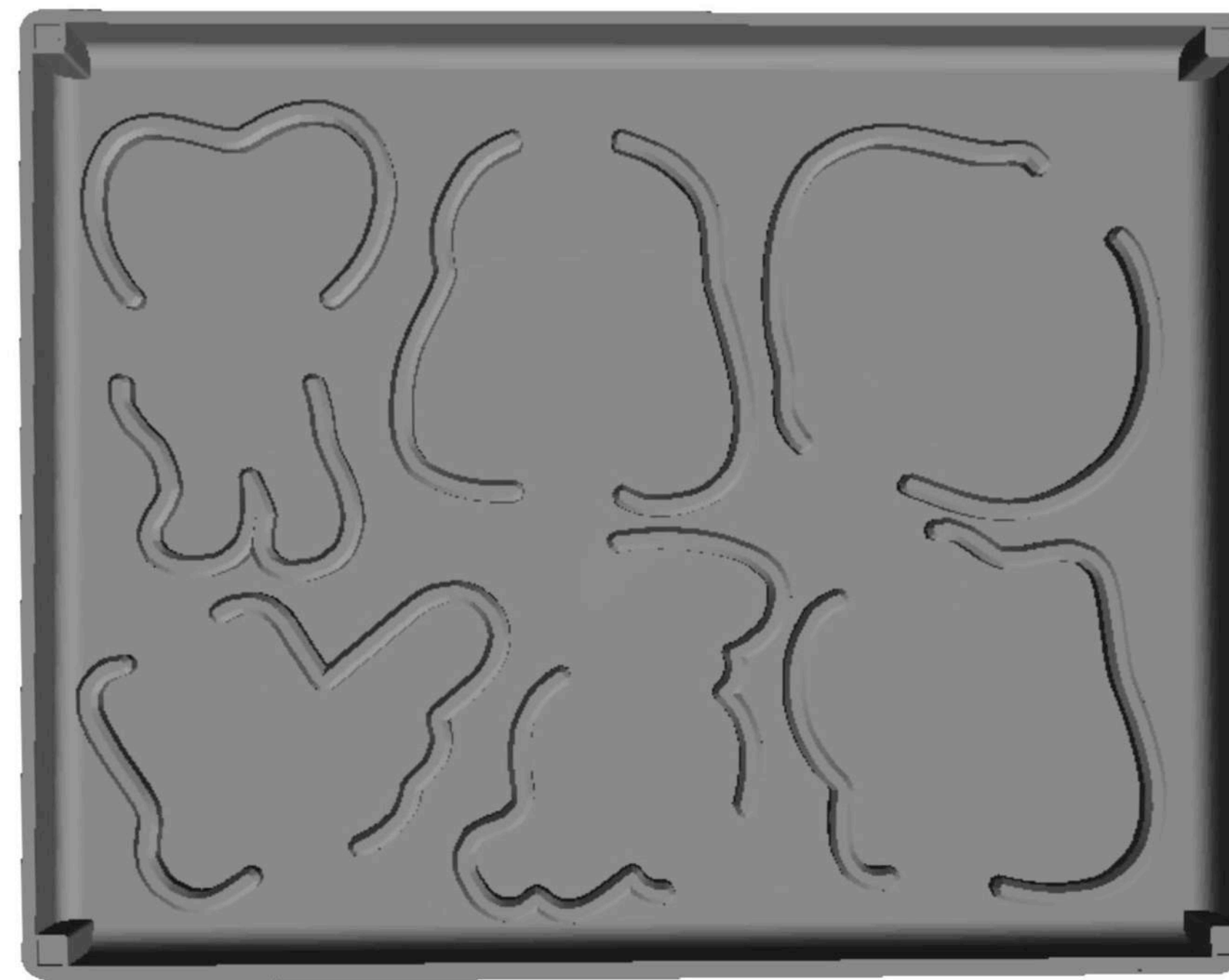

> Proces projektowy

- rendery 3D

Od lewej: Złośnik, Smuteczek, Robot Radośnik,
Trójki Kot, Dziewczynka, Pan Strach

Spód pudełka z wyznaczonymi miejscami na pieczątki

> Proces realizacyjny

- próbne wydruki:
PLA, PET-G, 3D WOOD
- szlifowanie
- próby stemplowania

1.

2.

3.

4.

Przykładowe wydruki z użyciem filamentów PLA i PET-G.

1. PET-G - widoczne niedoskonałości i liczne „nitkowania” filamentu
2. PLA - uproszczona postać Smuteczka; wciąż widoczne mankamenty (tzw. „wyspy”)
3. PLA - uproszczona postać wydrukowana bez funkcji „ironing’u”
4. PLA - ostateczna wersja wydrukowana z funkcją „ironing’u”

STEMPLAKI

► Stemplaki

- wydruk filamentem PLA
- kolor symbolizujący danego bohatera oraz przypisaną mu emocję
- wykorzystane do zdobienia fragmentów tkanin patchwork'owych

STEMPLAKI

➤ **Stemplaki - pudełko**

- reliefowy wzór
- otwory ułatwiające podnoszenie wieczka

STEMPLAKI

► Stemplaki

- pudełko zamykane na magnesy
- miejsca na poszczególne pieczątki

ZSZYWANE STEMPLOWANE

➤ **Materiał**

- tkanina poliestrowa

➤ **Techniki druku**

- transfer sublimacyjny
- ręczne stemplowanie

➤ **Cel**

- ćwiczenie motoryki małej
- aktywność zabawowa

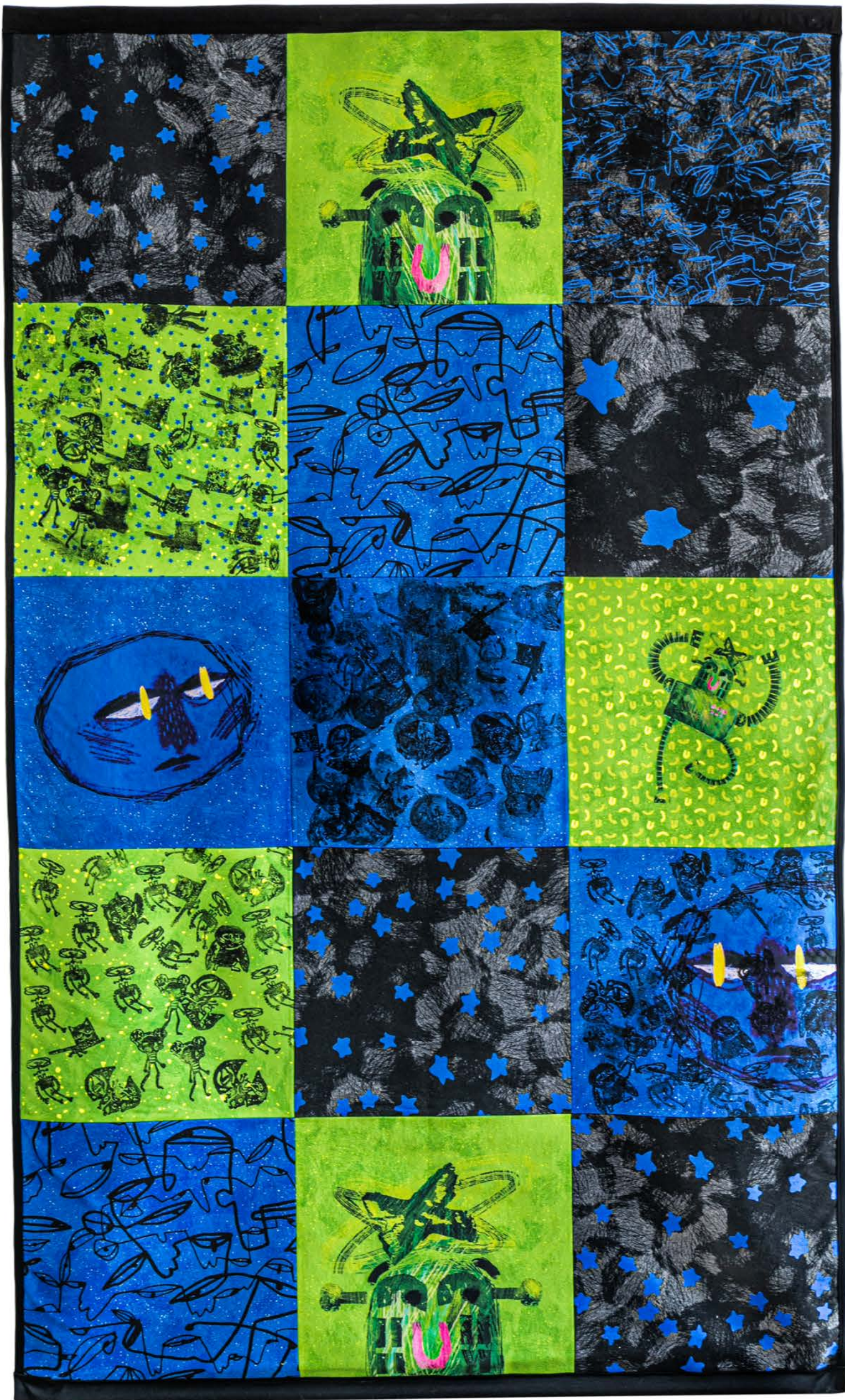

➤ **Proces realizacyjny**

- stemplowanie przez dzieci

ZSZYWANE STEMPILOWANE

Zszywane, stempiowane - zrealizowane tkaniny o wymiarach 120 x 200 cm

ZSZYWANE STEMPILOWANE

> Funkcja

- mata do zabawy / dekoracja / koc / narzuta

PROJEKTY TKANIN UNIKATOWYCH

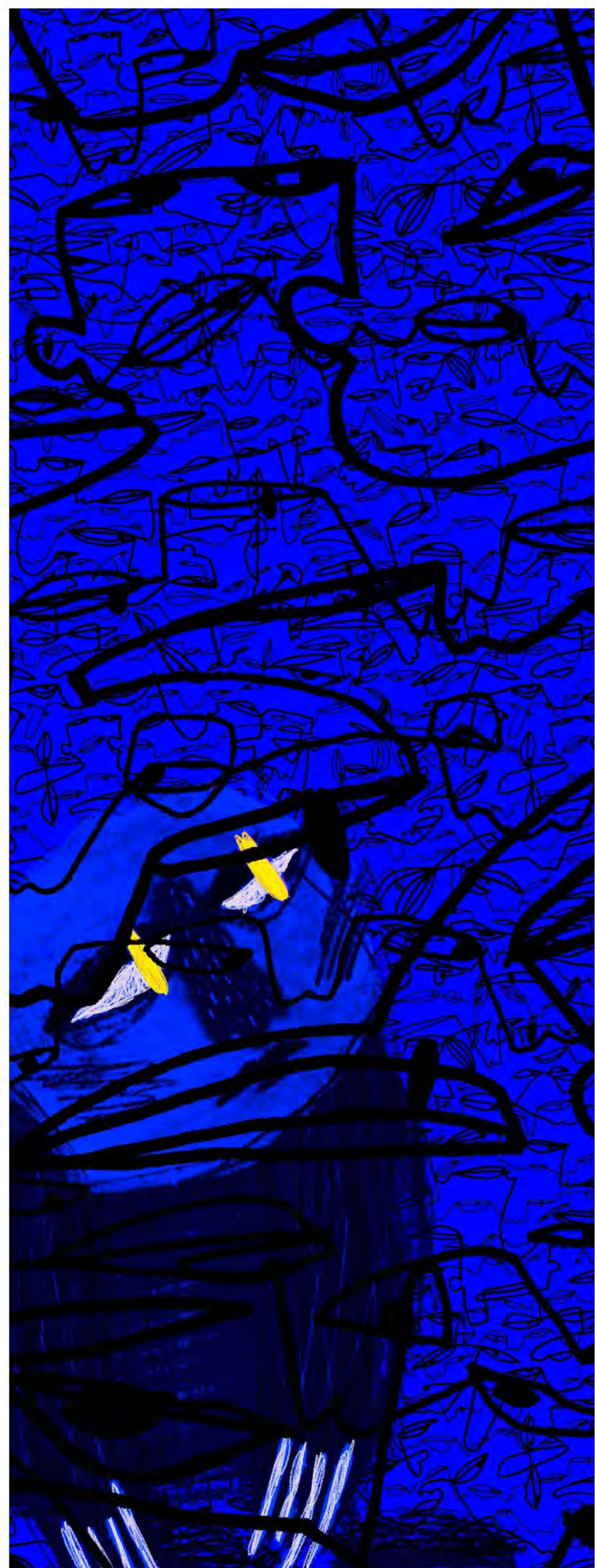
➤ **Projekty cyfrowe**

➤ **Cel**

- wizualne dopełnienie kolekcji
- dekoracja

PROJEKTY

Projekty unikatowe z wizerunkami poszczególnych postaci

PROJEKTY

Projekty unikatowe na bazie kolorów fluorescencyjnych

MATERIAŁY TECHNOLOGIE

➤ **Materiały**

- tekstylia
- filamenty
- drewno

➤ **Techniki**

- druk cyfrowy - transfer sublimacyjny
- druk fluorescencyjny
- druk UV
- druk 3D
- sitodruk
- druk odręczny

➤ **Metody uszlachetniania**

- folia flex
- folia flock
- farba termochromowa

FUNKCJA

> Weryfikacja

- dzieci z przedszkola Słyszę Serce
- 27 dzieci w wieku od 3 do 7 lat
- 8 dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego

FUNKCJA

FUNKCJA

FUNKCJA

FUNKCJA

FUNKCJA

FUNKCJA

FUNKCJA

FUNKCJA

➤ Farba termochromowa

- druki o ciekawych właściwościach mają potencjał wykorzystania w pomocach edukacyjnych

➤ Tkanina

- stanowi interesującą bazę do projektów związanych z dizajnem
- różnorodność faktur, technik druku i uszlachetniania pozytywnie wpływa na integrację sensoryczną

➤ Nauka poprzez zabawę

- ciekawość, radość i entuzjazm są konieczne w pracy z dziećmi
- perspektywa wykorzystania kolekcji w terapii konkretnych zaburzeń (np. ADHD, Zespołu Aspergera)

➤ Integracja

- integracja wielopokoleniowa oraz w grupie rówieśniczej ma korzystny wpływ na prawidłowy rozwój dziecka, zacieśnianie więzi, pogłębianie kontaktów

➤ Edukacja emocjonalna

- rozumienie i akceptacja własnych emocji są niezwykle istotne w życiu każdego człowieka

DZIĘKUJĘ